

Kære studenter,

Hjertelig tillykke med jeres eksaminer. Det er et privilegium at få lov at sende jer afsted videre i livet, med en studentereksamen i bagagen.

I ser skønne ud, og man fornemmer slet ikke på jer, at I igennem jeres tid her på skolen i den grad har haft en hverdag fyldt med uvished og konstante forandringer. Det har krævet selvdisciplin og vedholdenhed, - og det har fordret seriøsitet og modenhed. I har klaret det, og I har klaret det godt.

Jeg håber, når I begiver jer videre ud i sommerlandet med studenterhuen på, at det I tager med jer, ikke kun er en erindring om nedlukning, selvtest og onlineundervisning, men også jeres formidable evne og villighed til omstilling og til at gå nye veje.

Man siger kriser fremmer innovation. Kriser river op i traditioner og vaner, men de skaber også grobund for nye tanker, ideer og arbejdsformer. I skal tage jeres omstillingsevne og kreativitet med jer, - disse kompetencer kan I udnytte uanset, hvor I begiver jer hen.

Vi har gennemlevet en lang periode med en betydelig ensretning af vores liv; Vi har alle nærmest mekanisk marcheret i takt til den sammen dagsorden.

I har om nogen mærket begrænsninger i jeres udfoldelsesmuligheder. Med coronaen forsvandt de mange selvfølgeligelige fællesskaber både her på skolen og i fritiden. I har måttet undvære synergien og alt det impulsive, som opstår, når vi er sammen. Stemningen og inspirationen fra store og små fælles oplevelser.

I har på den hårde måde erfaret, at vi som mennesker ikke lever isoleret og uafhængig af andre, men har brug for fællesskaber. I har lært at sætte pris på den hverdag I før tog for givet. I har mærket på egen krop at noget er større end egne individuelle behov.

Givet vis oplevede flere af jer i perioderne med nedlukninger, at I fik mere tid til fordybelse og rum til eftertanke, - og måske foretog I jer nye og anderledes ting, som I slet ikke vidste, I kunne brænde for. Men det har helt sikkert også slidt på den mentale sundhed og jeres livskvalitet.

Med så lang en periode, hvor det normale liv har været sat på standby, og der hvor vi står lige nu, - på tærsklen til genåbning og normalisering, - er det da ikke værd at reflektere over, hvad vi egentlig forstår ved livskvalitet og et lykkeligt liv.

Har vi alle de samme mål her i livet, eller er livskvalitet og lykke noget individuelt. Det rejser så igen et nyt spørgsmål. Hvordan indretter vi et samfund, hvor vi lever under et fælles regelsæt, men hvor vores ønsker, værdier og grundlæggende livsfilosofier kan være forskellige?

I mange år har Danmark i FN's målinger placeret sig som det samfund i verden, der har den mest lykkelige befolkning. Adspurgt er danskerne dem, der udtrykker at være mest tilfredse med deres liv og levevilkår.

Vores høje lykkeindeks i Danmark synes i høj grad at basere sig på tillid og tryghed. At vi i vores land kan have tillid til hinanden og til myndighederne, at vi lever med økonomisk og social tryghed.

Alligevel må vi nok sige, at livskvalitet og lykke er en ubestemmelig størrelse, som er sammensat af mange forskellige faktorer og begivenheder, som vi møder igennem vores liv. Vi flytter os hele tiden som mennesker, og dermed flytter vores følelse af lykke også.

Aristoteles, græsk filosof fra det antikke Grækenland sagde følgende om lykke

”Lykke er ikke et mål, vi når for enden af livets vej – det er selve den måde, vi lever vores liv på.”

Lykke eller Livskvalitet for Aristoteles er ikke noget, der findes i et kort øjeblik som en følelse, der kommer og går. Lykke er ikke afgrænset tidsmæssigt, men er noget, der kendetegner et helt liv.

Så lykken vil aldrig være konstant, men flytte sig i takt med at vi flytter os.

I sidder lige nu, helt sikkert, med en lykkefølelse og en stor livsappetit på det, som sker lige her og nu i jeres liv. Hvad morgendagen bringer bekymrer jer ikke her i dag.

Det får mig til at tænke på Thomas Vinterbergs film; Druk. De livsbekræftende slutscener i filmen er præcist, der hvor I er lige nu.

Studenter, der springer med livskraft, glæde, håb, forventninger og muligheder. Det er det, der gør denne dag til noget stort og fantastisk.

Filmen sender et stærkt budskab om, hvor vigtigt det er at være tilstede i nu ‘et og nyde øjeblikket. Vi må ikke fortabe os i grublerier om fortiden eller fremtiden, – for så mister vi evnen til at kunne mærke livet.

Helt identisk med den gamle Aristoteles, har den nu afdøde præst og forfatter, Johannes Møllehave, sagt om livet:

”Det er det, der sker undervejs, der er livets mening. Livet handler ikke om at blive salig eller vinde eller nå et bestemt mål. Gaven til os er, at vi lever. Opgaven er at leve hver dag. Vi skal være på vej.”

I er, underligt nok, på én og samme tid, både ved vejs ende og i gang med at tage de første skridt på en ny vej med mange nye muligheder og udfordringer. Og I vil fra alle sider blive afkrævet et svar på, hvad I har af fremtidsplaner.

Netop der hvor I står nu, er en vigtig tid, som har værdi i sig selv, hvor det ikke handler om at præstere og bevise.

Jeres veloverståede eksaminer skal tjene, ikke bare som en faglig indsigt, men også en almenmenneskelig indsigt, der giver jer både modet, nysgerrigheden og roen til at mærke livets mange nuancer og muligheder.

I skylder ikke nogen et svar på, hvad I vil med jeres fremtid. I er hele tiden, med Johannes Møllehaves ord, på vej.

I vil hele tiden få nye indsigter og nye perspektiver på, hvad der er de rigtige valg for jer. I skylder kun jer selv at finde den vej, som giver mening i jeres liv i forhold til der, hvor I er lige nu.

Så vil jeg slutte med at sige til jer. I er en bemærkelsesværdig årgang, som kan noget ingen andre årgange har kunnet før jer. Og igen med en henvisning til filmen Druk – Husk vigtigheden af evnen til at være i nuet, for ingen kender dagen i morgen.

Jeg dimitterer hermed årgang 2021 fra Thy-Mors HF & VUC